

ט"ו בתמוז, תשע"ט
18 ביולי 2019

שלום לכולם,

בשנת הלימודים הנוכחית קיבלנו עדכונים חודשיים מפורטים מהרקטור. מטבע הדברים, הרקטור מתמקד בפעילויות בעלות אופי אקדמי מובהק. מנכ"ל האוניברסיטה לשעבר, משה ויגדור, נהג לומר כי אפילו הזות מרצפת ממקום למקום נחשבת כפעילות אקדמית באוניברסיטה. עם הסייג הזה, אנסה לתאר במכתב כמה מהפעילויות היותר רחבות שלנו עם סיום השנה, פעילויות שחלקן יותר אקדמי וחלקן פחות, ושכולן נועדו לפיתוח ארוך טווח של האוניברסיטה.

הוגי-טק:

כפי שתוארנו לכם במספר הזדמנויות, אנו בתהליך מתקדם של הקמת פארק חדשנות בשולי קמפוס ספרא בגבעת רם. הפארק יכלול כ-150,000 מטר מרובע של שטחי מסחר המיועדים לחברות העוסקות בתעשייה מתקדמת כמו היי-טק, ביו-טק וננו-טק. כדי לתת תחושה על גודל המיזם, ההערכות הן שעם הפעלתו המלאה יהיו בפארק כ-5,000 משרות. זהו פרויקט בהיקף כספי מאד גדול שמתבצע בשיתוף עם הרשות לפיתוח ירושלים, ואשר צפוי להדק את קשרינו האקדמיים עם התעשייה המתקדמת, לשפר באופן ניכר את התעסוקה בירושלים, ולהניב לאוניברסיטה הכנסות שנתיות קבועות. אנו נמצאים כרגע בהליך מתקדם של מכרז לבחירת היזם שיבנה וינהל את הפרויקט. אנו צופים שהמכרז יסתיים בספטמבר הקרוב ובניית הפארק תתחיל בסמוך לכך. שני הבניינים הראשונים מתוך הארבעה המתוכננים צפויים להתחיל לפעול בשנת 2023.

ביג-דאטה:

מספר הולך וגדל של פרויקטים מדעיים ברחבי העולם משתמשים בביג-דאטה (נתוני-עתק), ותלויים הן במאגרי נתונים גדולים והן ביכולת להשתמש בהם. ברחבי האוניברסיטה ישנם מספר לא קטן של מיזמי מחקר הקשורים לביג-דאטה ורובם ככולם מבוססים על יוזמות בשטח. אנו כמובן מעודדים יוזמות כאלה. עם זאת אנו מאמינים שחינוך לפתח באופן מסודר ומרכזי (לפחות בחלקו) את המחקר בביג-דאטה בפרט ומחקר הדורש כוח חישובי רב באופן יותר כללי. בשנה שעברה הקמנו מרכז לדאטה בראשותם של דפנה שחף מבית הספר למדעי המחשב ויובל בנימיני מהמחלקה לסטטיסטיקה בפקולטה למדעי החברה שמתמקד בעידוד מחקרים בנושא באמצעים שונים. אנו ממשיכים את המהלך הזה ובחודשים הקרובים נבנה גם מרכז חישובי שיכלול אגד (קלאסטר) של מחשבים המסוגל לבצע חישובים רבי עוצמה וניתוחי ביג-דאטה. אנו גם נשכור אנשי מקצוע שיתחזקו את המרכז ויעצו לאלה מאתנו שזקוקים ליעוץ בשימוש בביג-דאטה. המיקום הראשוני של המרכז יהיה בבית הספר למדעי המחשב ובהמשך הוא ימוקם במרכז החישובים של האוניברסיטה בקמפוס ספרא. המרכז יבנה כך שהוא יוכל לספק שירותים לכל הקמפוסים שלנו. אנו מקימים בו-זמנית מספר מרכזי מחקר המבוססים לפחות בחלקם על ניתוחי ביג-דאטה ועל חישובים רבי עוצמה: בקמפוס עין-כרם מוקם בימים אלה מרכז גדול לרפואה חישובית; בקמפוס הר הצופים אנו מתכננים מרכז ל"ערים חכמות"; ובקמפוס ספרא אנו מתכננים מרכז לחקר האקלים. באופן יותר כללי אנו מחויבים להגדיל את האמצעים הנדרשים לביצוע מחקרים המבוססים על ביג-דאטה וסיפוק הדרכה מקצועית לפרויקטים בנושא הזה.

בינוי:

ישנן שלוש קטגוריות שונות הקשורות בבינוי. הקטגוריה הראשונה כוללת בניינים חדשים או תוספת קומות לבניינים קיימים (שמחייבת לעיתים גם תוספת תשתיות לכלל הבניין). בינוי כזה דורש לרוב אישור של ות"ת, ועל המימון להגיע ממקור חיצוני- בדרך כלל תרומה ייעודית. הנהלת האוניברסיטה מחליטה על קדימויות בקטגוריה זו, תוך דיון עם היחידות הרלוונטיות. אנו נמצאים בשלבי תכנון של הפרויקטים הבאים, עבורם השגנו מימון מלא: (1) בניין חדש למעבדות הוראה בקמפוס ספרא; (2) תוספת שתי קומות לבניין של הפקולטה למשפטים; (3) תוספת קומה לבניין הפקולטה למדעי החברה. בנוסף, אנו בתהליכים מתקדמים של השגת מימון לפרויקטים הבאים: (1) בניית בניין חדש לרפואה חישובית בקמפוס עין-כרם; (2) בניית בניין חדש למרכזי הננו-טכנולוגיה והאינפורמציה הקוונטית בקמפוס ספרא; (3) שיפוץ מאסיבי של המכון לארכיאולוגיה. כמו כן, אנו נמצאים גם בתחילת הליך גיוס הכספים למימון לבניית בניין רביעי לבית הספר למדעי המחשב.

הקטגוריה השנייה כוללת שיפוץ מאסיבי של מבנים קיימים. עלות של כל שיפוץ כזה היא של כמה מיליוני שקלים. כחלק מתכנית ההתחדשות עליה חתמנו בשנה שעברה, הקמנו קרן למימון פרויקטים מסדר גודל כזה. אנו נמצאים בעיצומם של תהליכי עבודה על הפרויקטים הבאים: (1) בניית כיתות לימוד ומשרדים באזור ששימש כקפיטריה בבניין מדעי הרוח; (2) שיפוץ טוטאלי של בניין הפיילוט בקמפוס ספרא ששימש בעיקרו למעבדות של המכון לכימיה; (3) שיפוץ של שתי קומות בפקולטה לרפואה ששימשו בעיקרן למעבדות; (4) שיפוץ קומה בבניין הביו-כימיה בחקלאות; (5) בקרוב יחל שיפוץ קומה של בית הספר לרוקחות; (6) בניית כיתות חדשות במתחם בר-אתון בהר הצופים.

הקטגוריה השלישית כוללת שיפוצים בהיקף קטן יחסית. גם כאן אנו מכינים, בתיאום עם הפקולטות, רשימה של פרויקטים אותם נבצע במהלך השנה הקרובה.

כולנו מודעים לכך שהתשתיות הפיזיות באוניברסיטה אינן במצב טוב בגלל השנים הרבות בהן לא היו לנו משאבים מתאימים. מצב האוניברסיטה השתנה בעקבות הסכם ההתחדשות עליו חתמנו בשנה שעברה. ברור לנו שלפנינו עוד דרך ארוכה עד שנגיע למצב שניתן להגדירו כמשביע רצון.

מערכות המחשוב:

גם מערכות המחשוב של האוניברסיטה אינן במצב טוב ויש צורך דחוף לשפרן. ישנן שתי חזיתות מרכזיות בהן אנו מתמקדים. החזית הראשונה והמיידיית הינה מערך הכספים שלנו. זוהי יוזמה חשובה שהחלה בתקופת הנהלה הקודמת ואשר מטרתה לייעל את כל מערך ניהול הכספים שלנו באמצעות מערכת המכונה ERP. מערכת כזאת קיימת בכל ארגון מתקדם בארץ ובעולם. כך למשל, היא תאפשר לנו לנצל יתרונות לגודל ברכישת ציוד הנובעים מהיקף הרכישות המתבצעות באוניברסיטה, תכונה בסיסית לארגון גדול שאינה אפשרית במערכת המחשוב הנושנה, המורכבת טלאים-טלאים הפועלת אצלנו כיום. אנו עובדים על מערכת ה-ERP החדשה כבר קרוב לשנתיים שבמהלכן עשינו אפיון מדויק ככל האפשר של כל המערכות הכספיות הקיימות. כמו כן ערכנו גם בדיקות וסימולציות מסוגים שונים ברחבי האוניברסיטה על מנת להבטיח במידת האפשר את מהימנות המערכת. אנו בשלבים הסופיים של פיתוח המערכת, הרצת בדיקות והתאמות סופיות. בחודשים ספטמבר ואוקטובר הקרובים נתחיל להפעילה. מדובר במערכת מחשוב מורכבת מאד. לכן, עם כל המאמצים שעשינו לבנות מערכת מדויקת, ברור שנצטרך לעבור תקופת הטמעה שבה נתקן שגיאות שלא גילינו ונערוך

התאמות נוספות. אנו מקווים שלכולנו תהיה סבלנות לבעיות שתתעוררנה בעת ההטמעה. בסוף התהליך נהיה במצב בו נמצאות האוניברסיטאות המובילות בעולם.

החזית השנייה היא מערכת המחשוב המרכזית עבור מערך ההוראה והתלמידים. לאחר לבטים רבים וניסיונות שונים (לא מאד מוצלחים) לבנות מערכת כזאת בעצמנו, הגענו למסקנה שעדיף לקנות מערכת מוכנה. אנו בתהליך מתקדם של בדיקת מערכת כזאת וביצוע התאמות לצרכיה הייחודיים של האוניברסיטה שלנו. היתרון בקניית מערכת מוכנה היא שתהליך ההתאמה לאוניברסיטה הוא קצר יחסית ואנו צופים שבתוך כשנה מעת רכישת המערכת – היא כבר תוטמע.

בנוסף, אנו נמצאים בתהליך של הערכת מערכת מידע מרכזית לנושאי שכר וכוח אדם. מערכת מחשוב זו, שלישית במספר, תגיע על פי התכנון בתוך כשנתיים.

ולבסוף - ביחידות שונות באוניברסיטה התחלנו להטמיע מערכות תמיכת-לקוחות מבית SALESFORCE, המתקדמים מסוגם בעולם.

תרומות:

לפני כעשרים חודשים התחלנו בקמפיין שאפתני לגיוס תרומות שמטרתו היא להגיע לסכום גיוס כולל של מיליארד דולר בשבע שנים. ראוי לזכור שמרבית התרומות אינן מיועדות לתקציב השוטף אלא לפרויקטים של מחקר, בינוי, מימון נקלטים/נקלטות חדשים לסגל, ומלגות לסטודנטיות וסטודנטים מתקדמים. אנו נעזרים בחברה בינלאומית שאותה שכרנו לצורך שיווק הקמפיין יחד עם אגודות השוחרים שלנו בארץ ובעולם. נכון לעכשיו גייסנו מתחילת הקמפיין 212 מיליון דולר. החדשות הטובות הן שזהו קצב גבוה ממה שהיה בעבר. החדשות הרעות הן שאנו עדיין במעט מתחת לקצב שהיינו רוצים להיות בו. ועדיין, אנו מאמינים שנעמוד ביעד.

בהזדמנות זו, חשוב לי להתייחס לנושא מרכזי שמטריד את הנהלת האוניברסיטה ושלטעמי צריך להטריד את כולנו ובא גם לידי ביטוי במכתב האחרון של הרקטור. קיימים היום מדדים רבים לבדיקת איכות אקדמית וכמעט כולם משתמשים בפרסומים כאחד הפרמטרים. בשנים האחרונות אנו חווים ירידה אמנם מתונה אבל מתמשכת של האוניברסיטה העברית בפרמטר הפרסומים. אנו עדיין משתייכים לקבוצה המובילה בארץ בתחום זה, אך פחות מבעבר. המדדים השונים בוחנים צדדים שונים של הפרסומים (עם דגש על אימפקט ובלעדיו, עם פרסומים בשפות שונות לעומת פרסומים באנגלית, וכן הלאה) ובכולם מתגלית אותה תמונה של ירידה בפרסומים. חשוב להבהיר כמה נקודות בהקשר הזה: (1) פרסומים הם רק מרכיב אחד מהמכלול המכונה איכות אקדמית. ישנם תחומים נוספים בהם פרסומים אינם הכלי המרכזי, ואיננו מתעלמים כלל ממרכיבים אלו של איכות אקדמית. כך למשל אנו בהחלט מעודדים פרסום ספרים בתחומים שבהם ספרים הם כלי מרכזי להפצת ידע. (2) מדידה טכנית בלבד אף פעם אינה נותנת את התמונה המלאה של הפעילות האקדמית ואת ההשפעה שלה. (3) ברור לנו שרוב חברות וחברי הסגל ממילא עושים את מיטב יכולתם. ועדיין, אי אפשר להתחמק מהעובדה שיש לנו ירידה בתחום הפרסומים ביחס לאוניברסיטאות שאותן כולנו תופסים כמובילות באיכות אקדמית, לכן אנו מסיקים מכך שמדובר במשהו אמיתי.

כאמור, אנו יודעים שחלק ניכר מאנשי ונשות הסגל ממילא עושים את כל אשר ביכולתם, ובמקרים רבים זה הרבה מאד. עם זאת, אנו מאמינים שיש להגביר את תחושת החשיבות של פרסומים ובאופן יותר כללי לשפר

את מצב הפרסומים באוניברסיטה. הרקטור הנחה את הדיקנים לפעול כך שכל יחידה תפרסם באתר שלה ובמקומות אחרים אחת לתקופה את פרסומי חברות וחברי הסגל. הכוונה כאן היא לחזק את "תרבות" הפרסומים. בנוסף, אנו מתכננים שפרסומים יהיו אחד המרכיבים הקובעים את תקציב היחידות. אנו גם נבחן צעדים נוספים, והכל תוך דיון רציף עם דיקני הפקולטות ובתי הספר.

קיימות פעילויות חשובות רבות נוספות שקצרה היריעה מלהזכיר (מרכז קריירה חדש שהקמנו, מרכז היזמות שהקמנו ועוד), והמכתב הזה כבר ארוך מספיק. אנו בפתחו של קיץ. אני מאחל לכולנו קיץ מהנה שבו נצבור אנרגיות חיוביות לטובת השנה האקדמית החדשה שכבר ממתינה לנו.

בברכה,

א. כהן

אשר כהן